

Center för eHälsa
i samverkan

14 mars 2011

Center för eHälsa i samverkan
Hornsgatan 20, 118 82 Stockholm
Vxl: 08-452 70 00
Tel:

Center för eHälsa i samverkan

Camilla Strand

www.cehis.se | info@cehis.se

Verksamhetsberättelse 2010

Center för eHälsa i samverkan koordinerar landstingens och regionernas samarbete för att förverkliga strategin för Nationell eHälsa – tillgänglig och säker information inom vård och omsorg. Centret ska skapa den långsiktighet som krävs för att utveckla och införa gemensamma eHälsostöd, infrastruktur och standarder som förbättrar informationstillgänglighet, kvalitet och patientsäkerhet. Center för eHälsa i samverkan styrs av representanter från landsting och regioner, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), kommunerna och de privata vårdgivarna.

Inledning.....	3
Programmet invånartjänster.....	4
Programmet vårdtjänster.....	5
Programmet Infrastruktur	7
Verkställande kansliet inklusive arkitekturledning	9

LÄSANVISNING

Verksamhetsberättelsen är upplagd efter programområdena invånartjänster, vårdtjänster och infrastruktur. Under respektive program specificeras ingående projekt och förvaltningsobjekt. Programmet vårdtjänster formerades under andra halvan av 2010. För fördjupning hänvisas till verksamhetsplanen 2010.

Inledning

Center för eHälsa i samverkan (CeHis) koordinerar landstingens och regionernas samarbete för att utveckla och införa gemensamma eHälsostöd, infrastruktur och regelverk som förbättrar informationstillgänglighet, kvalitet och patientsäkerhet." Genom att samverka kan huvudmännen uppnå kostnadseffektivitet i utveckling och förvaltning, ökad samsyn i utveckling av standarder samt uppnå snabbare resultat.

CeHis uppdrag är att fungera som beställare och samordnare på landstingens vägnar. Genomförandet av projekt och förvaltningsuppdrag kontrakteras med kompetenta utförare. Den dominerade utföraren är Inera AB, som helägs av samtliga landsting och regioner.

År 2010 utgjorde det fjärde året i landstingens gemensamma satsning på nationell eHälsa. Dessutom utgjorde 2010 det första året i landstingens nya treåriga handlingsplan.

Under åren 2007-2009 initierades flera stora utvecklingsprojekt bl a vården på webben, Nationell patientöversikt (NPÖ) och Säkerhetstjänster (BIF). Under 2010 har flera av dessa projekt slutförts och övergår inför 2011 i förvaltning. Utvecklingspotentialen och behovet av att utveckla tjänster är dock fortsatt stort. Några nya projekt som startades under året inom CeHis ram är infektionsverktyget, ramverk för samordnad tjänsteutveckling och jämförelsetjänst tandvård. För att infrastrukturen ska kunna bära de kommande tjänsterna har fokus för infrastruktur detta år legat på kvalitetssäkring, förbättrad tillgänglighet och kontinuitet.

CeHis har under 2010 och kommer framöver att lägga större fokus på etablering och införande av utvecklade tjänster, detta främst i form av införandeplaner och införandestöd för framtagna lösningar. Även nyckeltal för införandestatus har tagits fram för att synliggöra och påskynda införandetakten.

Under slutet av 2010 anslöts de sista landstingen till 1177 Sjukvårdsrådgivningen och objektet inrymdes i början av 2010 inom ramen för CeHis ansvarsområde. Webbplatsen Growing people förvärvades under 2010. Webbplatsen har gott renommé hos verksamhetsföreträdare inom barnsjukvård och kompletterar 1177.se innehåll på temat barn och föräldrar.

Under 2010 utgjordes ca 45 % av CeHis rambudget av utveckling och införandeprojekt och resterande 55 % av förvaltning och det verkställande kansliet inklusive styrningen av arkitekturfrågor. I och med att flera stora utvecklingsprojekt övergår i förvaltningsläge inför 2011 kommer andelen förvaltningskostnader i förhållande till utvecklingskostnader att öka än mer kommande år. För ekonomiskt resultat 2010, se bokslut.

Programmet invånartjänster

- Ett stort arbete har lagt ner på att vidareutveckla, komplettera och modernisera 1177.se. Nya 1177.se har fått ett bredare och djupare faktainnehåll. Flera nya tjänster och funktioner finns tillgängliga. En ny form och struktur ökar innevånarnas tillgänglighet till vården
- Samtliga landsting är nu anslutna till 1177 Sjukvårdsrådgivningen (telefonrådgivningen)

VÅRDEN PÅ WEBBEN OCH 1177.SE MED MINA VÅRDKONTAKTER

Den 8 december 2010 öppnade nya 1177.se efter ett intensivt utvecklingsarbete inom projektet Vården på webben, etapp 4. Nya 1177.se bygger på modern teknik, och har fått ny form och struktur. Nytt är också att användare av webbplatsen kan ange vilket landsting man bor i, och få den nationella informationen kompletterad med lokalinformation som är producerad av landstinget. Syftet är att innehållet ska bli mer detaljerat och relevant för den enskilda individen.

I funktionen Hitta och jämför vård kan webbplatsens användare söka fram vårdenheter över hela landet och hämta kontaktuppgifter eller läsa om service och utbud. Tjänsten kan även användas för att jämföra kvalitet och tillgänglighet i primärvården.

RAMVERK FÖR SAMORDNAD TJÄNSTEUTVECKLING

Projektet har arbetat fram en sammanhållen strategi för hur e-tjänster ska realiseras och samordnas för att uppnå en effektiv utveckling och förvaltning. Projektet har fortsatt med arbetet med ta fram bl.a. ”Min sida” på 1177.se och en kravspecifikation för en säker patientinloggning. Leverans av detta sker under 2011.

CANCERPROJEKTET

Inom ramen för den nationella cancerstrategin har en heltäckande temaavdelning om cancer utvecklats i 1177.se. Avdelningen öppnade 1 februari 2011 och innehåller kvalitetssäkrat faktamaterial om cancersjukdomar, undersökningar, behandlingar samt praktiska råd för cancersjuka och deras närstående. Här finns också ett stort material för stöd och identifikation bestående av intervjuer, reportage, bilder och många filmer. Projektet har finansierats av socialdepartementet.

BARN OCH FÖRÄLDRAR (Growing people)

Under 2010 har ett omfattande arbete utförts för att bearbeta och överföra innehållet i webbplatsen Growing people till 1177.se, Tema barn och föräldrar. Förvärvet av Growing people kompletterar den information för föräldrar som sedan tidigare finns på 1177.se.

JÄMFÖRELSETJÄNST TANDVÅRD (Fd prisjämförelse tandvård)

Projektet ska leverera en prisjämförelsetjänst för tandvård i 1177.se. Tjänsten kommer att utformas som en vidareutveckling av den befintliga jämförelsetjänsten för primärvård på 1177.se. Projektet påbörjades under året men införande sker huvudsakligen under 2011. Projektet och framtida drift finansieras av socialdepartementet.

TJÄNSTEKONTRAKT FÖR TIDBOK OCH LISTNING

Utvecklingen av tjänstekontrakt för tidbokning bestod i att testa, verifiera och slutföra utvecklingen av en tidbokstjänst. Vid halvårsskiftet övergick tjänsten i förvaltning. Tjänsten omfattar ny-, om- och avbokning av besök. Hälften av landstingen har anslutit under året. Tjänstekontrakt för listningstjänsten övergick i förvaltning vid halvårsskiftet. Tjänsten omfattar innevånarnas listning till utvald vårdgivare. Allt fler landsting ansluter till listningstjänsten.

1177 SJUKVÅRDSRÅDGIVNINGEN

I slutet av 2010 tecknade Norrbotten och Västernorrland anslutningsavtal för 1177 Sjukvårdsrådgivningen. Därmed har alla landsting och regioner anslutit sig och tjänsten kommer att finnas i hela landet. Under 2010 har 4,4 miljoner telefonsamtal hanterats i 1177-systemet. Mätningar visar att nära 90% av dem som använder tjänsten är nöjda.

UNGDOMSMOTTAGNINGEN (UMO)

UMO fortsätter att öka i popularitet och användning hos ungdomar. Under hösten genomfördes en kampanj riktad till unga pojkar, som fick stort genomslag i media och också bidrog till att öka kännedomen om UMO hos pojkar. Men eftersom kännedomen fortfarande är lägre hos pojkar än hos flickor kommer UMO under 2011 att fortsätta utveckla innehåll och marknadsföringsinsatser som är särskilt riktade till pojkar.

Programmet vårdtjänster

Programmet bildades strax efter sommaren genom att läkemedel- och NPÖ-området slogs ihop till programmet vårdtjänster. Fokus för programmet har bestått i att forma, skapa struktur och applicera gällande riktlinjer. Programmet Vårdtjänster är komplext och består av stora projekt såsom NPÖ och Pascal och ett relativt stort antal mindre projekt.

- Ett intensivt arbete har lagts ner på att driftsätta NPÖ med nödvändiga säkerhetstjänster.
- Vägval för projektet Pascal vilket inför 2011 resulterat i ett omtag av projektet
- Start av projektet infektionsverktyg

NPÖ MED SÄKERHETSTJÄNSTER

Arbetet med NPÖ och säkerhetstjänsterna har under 2010 bedrivits med stor fokus på stabil drift av NPÖ och kopplade säkerhetstjänster. En översyn fick göras i samband med Datainspektionens granskning av införandet i Örebro, där man bland annat krävde förbättrat information till patienterna/brukarna och avgränsningar av åtkomliga patienter. Örebro har därefter startat på nytt och under hösten har även Landstinget Sörmland kommit igång med NPÖ. Planering för införande pågår med målet att samtliga landsting ska vara anslutna innan utgången av 2012.

PASCAL

Syftet med Pascal-projektet under 2010 var att påbörja realiseringen av de olika delprojekten för att stegvis uppnå en nationell ordinationsdatabas för vården. Projektet har under 2010 haft ett nära samarbete med Apotekens Service AB och projektet nationellt dosregister. Det nationella dosregistret kommer bli en modell och vägvisare för en nationell ordinationsdatabas. Ett inledande steg till en webbklient för öppenvårdsordinationer (inkl dosordinationer) har arbetats fram.

Under 2010 har de juridiska förutsättningarna för en lagstiftningsförändring för direktåtkomst för vården till Receptregistret utretts. Målsättningen var att uppnå nödvändiga lagstiftningsändringar per 1 januari 2011. Mot bakgrund av utredningen och bedömningen att det tar lång tid till att genomföra samtliga lagstiftningsförändringar kommer utvecklingen att baseras i huvudsak på nu befintlig lagstiftning.

SVENSK INFORMATIONSDATABAS FÖR LÄKEMEDEL (SIL)

SIL innebär att förskrivare via sitt journalsystem får tillgång till samlad information om läkemedel. Under 2010 var målsättningen att införa ett nytt varuregister (VARA) som ersättning för ACA/JACA. Detta skulle ha skett i och med version 2.9, versionen har dock skjutits upp pga att informationskvaliteten i VARA ej varit helt tillräcklig för vårdens behov. Versionen beräknas nu bli klar våren 2011. Ny Interaktionskälla/tjänst, SFINX, som ersätter tidigare äldre interaktionskälla är levererad. Förstudie om ny källa ordinationsmallar för nationella riktlinjer vid dosering påbörjades under 2010.

Ett implementeringsprojekt tillsattes under hösten med syfte att stötta och påverka implementeringshastigheten av SIL i journalsystemen och landstingen. SIL-förvaltningen har under 2010 även arbetat för att tydliggöra och införa effektiva interna processer för att erbjuda högkvalitativa veckovisa produktioner av SIL.

LÄKEMEDELSFÖRTECKNINGSTJÄNSTEN (LTj)

Under 2010 etablerades förvaltningen av LTj. NPÖ har under året kopplats till LTj och säkerheten har förbättrats genom färdigställande av en koppling till HSA vilket möjliggör utökad användning av LTj via NPÖ. Tjänsten införs parallellt i Stockholms läns landsting och Västra Götalandsregionen via befintliga journalsystem.

INFORMATIONSTRUKTUR FÖR KVALITETSREGISTER (IFK2)

Projektet har slutförts under 2010 enligt plan och slutrapporten är publicerad. Ett pilottest med två olika journalsystem (Melior och Cosmic) kopplat till ett kvalitetsregister (Rikssvikt) har utförts. Resultatet visar att utarbetad modell är framkomlig. Under 2010 har ett utredningsarbete angående kvalitetsregistrens framtid genomförts. I det förslag som utarbetats har slutsatserna från IFK2-projektet tagits med som en del i den framtida utvecklingen.

INFORMATIONsutbyte FÖRSÄKRINGSKASSAN VÅRDEN

Projektet avseende elektroniska sjukintyg har under 2010 följt fasställd projektplan. Pilottester har genomförts i Uppsala med gott resultat. Ett delmål för 2010 har varit att alla landsting ska ha utarbetat plan för att införa elektroniska sjukintyg så att de uppsatta målen ska nås under 2011. Alla landsting har utarbetade och godkända planer, vilket innebär att det första målet är uppnått och att den ersättning som är kopplad till detta kommer att betalas ut till landstingen. Projektet finansieras av statliga medel.

INFEKTIONSVERKTYGET

Under våren 2010 genomfördes en förstudie av hur en implementering av ett verktyg för strukturerad registrering av vårdrelaterade infektioner skulle kunna genomföras. Baserat på förstudien beslutades att gå vidare med en nationell lösning för registrering, bearbetning och återkoppling av information om vårdrelaterade infektioner och antibiotikaordinationer. Specifikationer för informationsinnehåll inklusive ingående termer har detaljerats och arkitekturen är klarlagd liksom de juridiska förutsättningarna. Driftsmiljön för den nationella delen är på plats. Piloter är utsedda och anpassning av berörda journalsystem har påbörjats.

SVENSKA BIOBANKSREGISTRET (SBR)

Syftet med projektet är att med IT-stöd uppfylla lagens krav på hantering av biobanker inklusive patientsamtycke. Samtidigt skapas nya unika möjligheter att söka ut material för forskningsändamål. Målet för 2010 var anslutning av landstingens LIS-system (Laborationsinformationssystem) för överföring av data, dock har administrativa och juridiska hinder fördröjt anslutningsprocessen. LIS är anslutet till produktionsmiljön. SBR-förvaltningen

samarbetar med ett införandeprojekt, ägt av SKL, med uppdrag att bistå landstingen i arbetet med att starta informationsöverföring till SBR.

EIRA

Under året har omförhandlingar med förlag utförts med gott resultat, några avtal har blivit billigare eller utvidgades med fler titlar. Under slutet av året startades förstudien *Hälsobiblioteket*, vilket har till syfte att skapa en gemensam ingång för vårdpersonal på nationell nivå.

VÅRDHANDBOKEN

Under året 2010 bytte Handbok för hälso- och sjukvård namn till Vårdhandboken. Ett arbete har lagts på att nå nya användargrupper samt öka kännedom och användning av webbplatsen. En ny teknisk plattform har levererats samt en ny webbsida. Nya avsnitt samt revidering av befintligt material har utförts som planerat. Antalet kunskapstester har ökat från 5 stycken till 13. Den planerade marknadsundersökningen genomfördes ej och skjuts till 2011. Vårdhandboken samverkar med Eira i förstudien *Hälsobiblioteket*.

GEMENSAMT LEDNINGSSYSTEM (GLIS)

Regelverk i form av informationssäkerhetspolicy och instruktioner enligt LIS-standard är införda hos utföraren. Säkerhetsorganisation är införd. Ledningssystemet är infört.

ELEKTRONISK FÖDELSEANMÄLAN (EFA)

Införandet av Elektronisk Födelse Anmälan har gått enligt plan och är i drift med ca 45 % av landets födslar. En del driftstörningar har uppstått för tjänsten p g a skatteverkets datadrift. Det finns ingen support hos Skatteverket under kvällar och helger, vilket är problematiskt. Förstudien om datorisering av dödsbevis har inte utförts 2010 utan skjuts till 2011.

Programmet Infrastruktur

Programmet har under året haft fokus på att kvalitetssäkra, förenkla och förbättra den nationella infrastrukturen. Ett ökat användande från landsting och framför allt kommuner av de olika nationella tjänsterna har medfört ett ökat fokus hos programmet avseende:

- kvalitetssäkring, förbättrad tillgänglighet, upprätthållen kontinuitet och att utveckla funktionalitet
- förenklad och effektiviserad anslutning till flera av de infrastrukturella tjänsterna inklusive lansering av prismodell för HSA, SITHS och Sjunet

KOMMUNIKATIONSNÄT SJUNET

Samtliga landsting är anslutna till Sjunet som är ett kommunikationsnät med hög tillgänglighet för säker kommunikation av vårdinformation och andra tjänster och som används mellan ackrediterade aktörer inom vård och omsorg. Under året har fler kommuner anslutit sig och uppgår nu till drygt 80 st. Ökningen förväntas fortsätta under 2011. Dessutom är ett stort antal leverantörer anslutna. Under året har fokus riktats mot att säkra och bibehålla tillgängligheten samt att effektivisera anslutningsprocessen. Målet att granska samtliga anslutna parter uppnåddes inte helt. Orsakerna till det är dels en anstormning av nya anslutningar under året som krävde granskningsresurser, dels att leveransen av granskningsverktyget Easy blev försenad.

KATALOGTJÄNST HSA

Under året har samtliga landsting anslutit sig till HSA som är en katalogstandard för gemensam information på nationell nivå om personer, enheter och funktioner i svensk vård och omsorg

(elektroniska verksamhetskataloger). HSA kan användas av såväl landsting som kommuner och privata vårdgivare. Antalet anslutna kommuner ökade under året till 150 st. Under året har fokus varit att stötta pågående projekt, säkerställa kontinuitet i förvaltningen, införa katalogen i resterande landsting samt tillsammans med användarna kvalitetshöja innehållet i katalogen.

IDENTIFIERINGSTJÄNST SITHS

SITHS är ett säkerhetskoncept som innebär elektronisk identifiering (autentisering) av person och IT-tjänst, möjlighet till elektroniska underskrifter (signering), säker e-post mm. Genom att använda SITHS för säker kommunikation skapas förutsättningar för medarbetarna att få tillgång till system och information på ett spårbart och säkert sätt, vilket uppfyller Patientdatalagens krav på säker identifiering. Samtliga landsting håller på med införande och över hälften har infört mer än 75% av alla SITHS-kort i sina respektive landsting. Antalet kommuner som använder tjänsten har ökat till 90 st. Årets målsättningar; att säkerställa kontinuitet i förvaltningen, stötta pågående projekt, att nyttjarna upplever ökad kvalitet på SITHS, att alla landsting och minst 30 % av kommunerna och de fem största privata vårdgivarna ska direkt eller via annan part vara anslutna till SITHS före utgången av 2010, är samtliga uppfyllda.

VIDEO/DISTANSMÖTE

Video/Distansmötestjänsten möjliggör kommunikation med ljud och bild mellan organisationer anslutna till Sjunet. De huvudsakliga användningsområdena är telemedicintillämpningar för rond, behandling och diagnostik samt videokonferenser av administrativ karaktär. Användningen av tjänsten har fortsatt att öka under 2010 vilket märks på nyttjandet som ökat med 180% jämfört med 2009. Målet att etablera en adressbok (videokatalog) i HSA har inte uppnåtts eftersom ytterligare utredningsarbete är nödvändigt. Däremot har målen att säkerställa kontinuitet i förvaltningen och utveckla det nordiska samarbetet uppnåtts.

KUNDSERVICE

Kundservicefunktionen agerar koordineringsfunktion där ärenden efter registrering skickas vidare till rätt leverantör. Det innebär att den som rapporterar in t ex ett fel slipper att själv hålla reda på alla leverantörer, systemberoenden mm, samtidigt som leverantörerna får en kanal in via kundservice. Framför allt är det de infrastrukturella tjänsterna som under året anslutits till kundservicefunktionen. Under året var målet att ett ärendehanteringssystem skulle ha etablerats men ett omtag gjordes med kravarbetet och ambitionsnivån vilket inneburit att målet inte uppnåtts. Ärendehanteringssystemet etableras i stället under 2011.

GRANSKNINGSTJÄNST EASY

Easy är ett verktyg för kvalitetsgranskning för att få följsamhet gentemot de regelverk som finns uppsatta för ett specifikt område eller en specifik tjänst. Systemet tillhandahåller funktioner för att hantera verksamheter, roller, regelverk, självdeklarationer, interna och externa granskningar, avvikelshantering och för att kunna mäta graden av uppfyllnad s.k. rating. Målsättningen att Easy skulle vara etablerad för alla infrastrukturella tjänster under året har uppnåtts.

TJÄNSTEPLATTFORMEN

Tjänsteplattformen har överlämnats till programområdet för förvaltning under året. Plattformen är en viktig infrastrukturell tjänst som både nationella projekt och förvaltningssatta tjänster nyttjar för att bli undvika s.k. punkt-punkt-integration, onödiga kostnader och komplexitet. I stället blir det så att ett system som ska nå ett annat system når en virtuell tjänst i tjänsteplattformen som sedan, reglerat i s.k. kontrakt, pekar ut rätt tjänst/system hos rätt vårdgivare eller annan part. Under året har Listning driftsatts och Tillgänglig Patient kopplat till NPÖ startat som projekt.

Ytterligare ett antal projekt har placerats i testmiljö. Förutom att målet att etablera nya tjänster uppnåtts har även målen kring prestandaförbättringar uppnåtts under året.

NATIONELL TEST

Nationell test har förvaltningssatts under senare delen av året. Det finns behov av att genomföra tester under en tjänsts hela livscykel, vid förändringar, versionsbyten etc. Nationell test ska användas av samtliga nationella tjänster och projekt. Förvaltningssättningen under året har syftat till att få en snabbare implementering under 2011. Under året har en testhandbok tagits fram samt förberedelse för rekrytering och implementering 2011 har gjorts.

Verkställande kansliet inklusive arkitekturledning

Kansliet hanterar kontinuerligt den nationella portföljen innehållande projekt- och förvaltningsobjekt, bereder frågor till beslut av styrelsen samt effektuerar beslut. En satsning har skett på information och kommunikation, en slutlig version av CeHis webbplats har lanserats, kommunikationsplaner och guidelines har tagits fram etc. CeHis-samarbetet med kommunsektorn inom vård och omsorg har stärkts ytterligare, samarbete sker bl.a. i e- legitimationsfrågan. Fler kommuner ansluter till landstingens utvecklade infrastrukturtjänster, vilket ökar behovet av att samverka. Ett förslag till samverkansavtal, som reglerar landstingens ägande av gemensamt utvecklade system har tagits fram. Avtalet tas till beslut under våren 2011. En utredning avseende landstingens krav på privata vårdgivares om anslutning till landstingens system har färdigställts och ett beslut är taget i frågan. Internt har CeHis förstärkts genom bildande av programmet vårdtjänster, samt genom ombildande av programmet infrastruktur från en samordningsgrupp till en programstyrgrupp.

Arkitekturledningens arbete under 2010 har förutom det vanliga stödet till projekt och förvaltningsobjekt också innehållit ett stort arbete kring målbilden för arkitekturen ur alla fyra perspektiv, verksamhet, informationsstruktur, teknik och säkerhet. Arbetet slutfördes under våren 2010. Ett revideringsarbete pågår kring regelverket VITS-boken med sina bilagor kring de fyra kompetensområdena samt med den tillhörande RIV- metoden. Den omfattande T-boken blev klar och blev väl mottagen i samverkan också med E-delegationens arbete inom samma område. I samverkan med programgruppen för läkemedel har en övergripande målbild inom läkemedelsområdet tagits fram

Arbetet med referensarketyper som bas för tillämpning av Snomed CT-terminologin inleddes. Gruppen kring informationssäkerhet förstärktes då dessa frågor får en allt större aktualitet i tillämpningen av Patientdatalagen.

Ett välbesökt förankringsmöte med europeiska experter inom informatik hölls i Lund.

Arkitekturledningen har också medverkat i det internationella standardiseringsarbetet och därmed påverkat utvecklingen inom viktiga områden.

Samverkan med Socialstyrelsen fortsätter för att säkerställa att de regler som tas fram i arkitekturledningen står i samklang med Socialstyrelsens arbete kring nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk.

Åke Rosandher

Chef för verkställande kansliet